

5. Л.Чупрій. Моральні цінності як основа відродження української нації.// Рідна школа. - 2003 р. - № 10 (885). - с.23 - 25

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ

Доп. - Корякін О.О., СумДПУ ім. А.С.Макаренка
Наук. кер – викл.Вертепова І.Ю.

В сучасних умовах реформування освітньої галузі слід враховувати особливості соціалізації школярів при переході до 5-го класу [1; 4]. Фактори, які впливають на соціалізацію, а відповідно опосередковано через неї на шкільну навчальну мотивацію і якість навчання і виховання взагалі мають першочергове значення [3]. Саме тому дослідження у цій галузі є актуальними і важливими, враховуючи якісний аналіз отриманої інформації [1]. При переході школярів до 5 класу кардинально змінюється оточуюче їх середовище, саме тому в цей період відбувається криза соціалізації, що опосередковано впливає на шкільну мотивацію і взагалі на якість навчання і виховання учня [1; 2].

З метою підтвердження даної гіпотези відбулося соціально-психологічне дослідження за методикою А. В. Фурман. Бланк відповідей за даною методикою має наступний вигляд: верхня частина – коротка інструкція, нижня – це таблиця, що складається з одного запитання, п'ятнадцяти складових зовнішнього і внутрішнього світу школяра та п'яти можливих варіантів відповідей у кожному випадку, а середина – дані про опитуваного учня. При цьому все поле життєдіяльності школяра розподілено на чотири сфери: "школа", "сім'я", "вулиця", "власне Я", і в кожній із цих сфер зафіксовано найголовніші компоненти, з якими він постійно вступає у взаємодію (товариші по класу, вчителі тощо). Отож, шляхом самооцінки опитуваний визначає своє ставлення до навколишнього світу, оточуючих його людей і самого себе.

Місце практичного дослідження – Сумська спеціалізована школа № 9 I – III ступенів. Кількість опитаних – 31 учень. З них:

адаптованих – 16 (52%), неадаптованих – 14 (45 %), дезадаптованих – 1 (3 %).

При якісному аналізі спостерігається значний вплив факторів групи „школа” на соціалізацію школярів, а основними факторами її формування є співвідношення чотирьох основних сфер життєдіяльності: 1) „школа”, 2) „сім'я”, 3) „вулиця”, 4) „власне Я”. Саме питання групи „школа” мають крайні значення: або „вкрай позитивне” (що свідчить про успіхи в соціалізації), або „вкрай негативне” (що свідчить про зворотнє). На другому місці – питання сфери „сім'я”, у інших сферах переважають відповіді „позитивне” і „нейтральне”, що свідчить про невеликий вплив їх на соціалізацію. Відповідно, саме співвідношення цих сфер може сприяти соціалізації, а опосередковано – шкільній мотивації та якості навчання і виховання [2; 4].

Якщо школа залишатиметься інертною щодо проблем соціалізації, то зростатиме значення сім'ї, на що також слід звернути увагу класним керівникам, психологам в закладах освіти, вчителям-предметникам при комплексній роботі з учнями, які мають деякі складності соціалізації при переході до середньої ланки шкільного навчання.

Література:

1. Корякін О. Особливості мотивації навчання / Сучасна молодь: Крок у майбутнє: Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції для студентів та аспірантів. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2006.– С. 328 – 331.
2. Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції. Навчальний посібник. – Суми: Університетська книга, 2006. – 383с.
3. Циганенко Г. Безоціночне навчання як важлива умова розвитку мотивації досягнення успіхів // Початкова школа. – 2000.–№9. – 224с.
4. Якиманская И. С. Личностно-ориентированное обучение в современной школе.- М., 1996.